

Wymagania programowe – klasa pierwsza

Edukacja polonistyczna

sluchanie i mówienie:

- słucha wypowiedzi dorosłych i dzieci
- słucha czytanych przez osobę dorosłą utworów
- mówi o swoich spostrzeżeniach, potrzebach i odczuciach
- zadaje pytania i odpowiada na pytania
- prowadzi rozmowy, zna zasady skutecznej i kulturalnej rozmowy, rozmowy na tematy związane z życiem rodzinnym, szkolnym, inspirowane literaturą

czytanie:

- odczytuje uproszczone rysunki, piktogramy, znaki informacyjne, napisy, proste tabelki
- rozpoznaje wszystkie litery alfabetu (małe i wielkie, pisane i drukowane)
- czyta nieskomplikowane, krótkie teksty

pisanie:

- pisze wszystkie litery alfabetu (małe i wielkie)
- poprawnie łączy litery oraz dba o ich równomierne położenie i jednolite pochylenie
- pisze proste, krótkie zdania
- przepisuje litery, wyrazy, krótkie zdania
- pisze z pamięci wyrazy oraz proste, krótkie zdania

poprawność językowa:

- dzieli wyrazy mówione na głoski
- dzieli wyrazy pisane na litery
- różnicuje samogłoski i spółgłoski
- rozpoznaje i nazywa dwuznaki
- rozpoznaje, nazywa sylaby
- dzieli wyrazy na sylaby

małe formy teatralne:

- zna pojęcie **rekwizyt** i jego umowne znaczenie
- posługuje się rekwizytem w odgrywanej scenie
- odtwarza z pamięci teksty dla dzieci (wiersze, piosenki)

Edukacja muzyczna

sluchanie i rozumienie muzyki:

- słucha różnych odmian muzyki (w tym muzyki klasycznej)
- dostrzega zmiany dynamiki, tempa i wysokości dźwięku utworu muzycznego, potrafi je wyrazić w piasach i tańcu
- wyraża w sposób werbalny i niewerbalny swoje doznania (w trakcie i po wysłuchaniu muzyki)

śpiewanie i muzykowanie, ruch przy muzyce:

- powtarza nieskomplikowaną melodię śpiewa piosenki z repertuaru dziecięcego
- śpiewa łatwe piosenki ludowe
- gra na instrumentach perkusyjnych i przedmiotach akustycznych
- wykonuje śpiewanki i rymowanki
- odtwarza nieskomplikowane rytmy głosem i grą na instrumentach perkusyjnych
- realizuje nieskomplikowane schematy rytmiczne taitażacją, ruchem całego ciała

kultura muzyczna:

- wie, że muzykę można zapisać
- zachowuje się kulturalnie na koncercie
- zachowuje odpowiednią postawę w trakcie śpiewania hymnu narodowego

Edukacja plastyczna

percepcja sztuki:

- ma wiedzę na temat wybranych zabytków i dzieł sztuki ze swojego regionu
- ma wiedzę na temat tradycji i obrzędów ludowych ze swojego regionu
- ma wiedzę na temat wybranych dziedzin sztuki, takich jak: architektura (w tym architektura zieleni), malarstwo, rzeźba, grafika
- umie wypowiedzieć się na temat wybranych dziedzin sztuki

ekspresja przez sztukę:

- rozpoznaje i nazywa barwy
- posługuje się różnymi technikami plastycznymi na płaszczyźnie i w przestrzeni
- posługuje środkami wyrazu plastycznego, takimi jak: kształt, barwa, faktura
- ilustruje sceny, sytuacje realne i fantastyczne inspirowane wyobraźnią, literaturą
- wykonuje nieskomplikowane rekwizyty (np. lalki, pacynki) i wykorzystuje je w małych formach teatralnych
- tworzy przedmioty charakterystyczne dla sztuki ludowej swojego regionu

Edukacja społeczna i etyka

ja i moje otoczenie:

- wie, co wynika z przynależności do rodziny
- nie niszczy otoczenia

- zna status administracyjny swojej miejscowości (np. wieś, miasto)
- ma poczucie własnej narodowości
- ma wiedzę o tym, że Polska należy do Unii Europejskiej
- zna symbole narodowe, takie jak: flaga, godło, hymn narodowy,
- zna symbole Unii Europejskiej, takie jak: hymn i flaga Unii Europejskiej.
- ma szacunek dla siebie i dla innych
- wie, czym zajmują się przedstawiciele określonych grup zawodowych, takich jak: policjanci, strażacy, lekarze, weterynarze
- zdaje sobie sprawę, że do przedstawicieli określonych grup zawodowych (np. policjantów, strażaków, lekarzy, weterynarzy) można zwrócić się o pomoc

współbycie i współdziałanie:

- współpracuje ze swoimi rówieśnikami podczas zabaw i w sytuacjach zadaniowych i przestrzega tych reguł
- w kulturalny sposób zwraca się do dorosłych, w autobusie ustępuje miejsca ludziom starszym i schorowanym, kobietom w ciąży)
- zna zasady bezpieczeństwa i ich przestrzega
- ma wiedzę, do kogo i w jaki sposób należy się zwrócić o pomoc w sytuacji zagrożenia
- zna zasady bezpiecznego organizowania zabaw
- odróżnia dobro od zła, ma świadomość tego, co jest dobre, a co złe w kontaktach z dorosłymi i z rówieśnikami
- rozumie, czym charakteryzują się cechy, takie jak: odwaga, mądrość, prawdomówność, przeciwdziałanie kłamstwu, obmowie i zatajaniu prawdy
- niesie pomoc potrzebującym (nie tylko w sytuacjach zagrożenia, ale też i na co dzień)
- wie, że nie wolno zaspokajać swoich pragnień kosztem dobra innych osób
- zdaje sobie sprawę, że nie należy chwalić się bogactwem
- wie, że nie wolno dokuczać dzieciom z biedniejszych rodzin
- wywiązuje się z powinności wobec najbliższych
- jest świadom, że pieniądze są formą zapłaty za pracę
- ma szacunek dla cudzej własności

Edukacja przyrodnicza

w świecie roślin:

- opisuje rośliny rosnące na łące, w lesie, ogrodzie, parku
- wie, jakie warunki są potrzebne do wzrostu roślin, zarówno w gospodarstwie domowym, uprawach szkolnych, jak i hodowlach (np. światło, temperatura, wilgotność)
- wyjaśnia zmiany zachodzące w życiu roślin (np. parkowych, ogrodowych) w kolejnych porach roku
- obserwuje i prowadzi nieskomplikowane doświadczenia przyrodnicze, analizuje je i wyciąga wnioski
- zakłada i prowadzi w szkole uprawy i hodowle
- wie, jakie są zagrożenia wynikające z upraw roślin trujących
- zna zasady zachowania się w przypadku zatrucia

człowiek i świat zwierząt:

- opisuje życie zwierząt żyjących na łące, w lesie, ogrodzie, parku
- opisuje niezbędne warunki potrzebne dla rozwoju zwierząt
- wyjaśnia zmiany zachodzące w życiu zwierząt w ciągu roku kalendarzowego – w poszczególnych porach roku (np. odloty i przyloty ptaków, zapadanie niedźwiedzi w sen zimowy)
- opisuje sposoby ochrony zwierząt przed niesprzyjającymi warunkami atmosferycznymi (np. podczas upalnego lata czy mroźnej zimy)
- ma świadomość pozytywnego wpływu zwierząt na środowisko naturalne (np. niszczenie szkodników przez ptaki, zapylenie kwiatów przez owady, spulchnianie gleby przez dżdżownice)
- potrafi wskazać zagrożenia wynikające z kontaktu z niebezpiecznymi i chorymi zwierzętami
- wie, jak zachować się w przypadku spotkania chorego lub niebezpiecznego zwierzęcia
- obserwuje i prowadzi nieskomplikowane doświadczenia przyrodnicze, analizuje je i wyciąga wnioski

przyroda nieożywiona:

- wyjaśnia zależność zjawisk przyrody od pór roku
- jest świadom znaczenia wody w życiu człowieka, roślin i zwierząt

ochrona środowiska:

- jest świadomy konieczności segregowania śmieci
- rozumie sens stosowania opakowań ekologicznych
- wie, że należy oszczędzać wodę
- wskazuje zniszczenia w przyrodzie dokonane przez człowieka (np. wypalanie łąk, zaśmiecanie lasów, nadmierne hałasowanie w lasach lub rezerwatach, kłusownictwo)

pogoda i zjawiska atmosferyczne:

- rozpoznaje i nazywa zjawiska atmosferyczne charakterystyczne dla poszczególnych pór roku
- zna niebezpieczeństwa wynikające z różnych zjawisk atmosferycznych
- słucha osób zapowiadających w mediach prognozę pogody i rozumie ich wypowiedzi
- stosuje się do podanych informacji o warunkach meteorologicznych (np. ubiera się stosownie do zapowiedzi synoptyków)
- potrafi wskazać zagrożenia wynikające z niebezpiecznych zjawisk atmosferycznych (np. burz, huraganów, powodzi, śnieżyce)

- zna zasady zachowania się człowieka wobec niebezpiecznych zjawisk atmosferycznych

Edukacja matematyczna

czynności umysłowe:

- dostrzega podobieństwa i różnice między elementami
- ustala równoliczność mimo obserwowanych zmian w układzie elementów porównywanych zbiorów
- klasyfikuje obiekty, porównuje je i tworzy kolekcje (np. zwierzęta, zabawki)
- układa obiekty w kolejności malejącej i wzrastającej
- numeruje obiekty
- wyprowadza kierunki od siebie i innych osób
- określa położenie obiektów względem innego obranego obiektu
- potrafi narysować na kartce papieru strzałki we właściwym kierunku
- dostrzega symetrię
- zauważa, że jedna figura jest powiększeniem lub pomniejszeniem drugiej
- kontynuuje regularny wzór
- układa podane elementy według wskazanego rytmu
- dąży do wykonania podanego zadania matematycznego
- w sytuacjach trudnych i wymagających wysiłku intelektualnego zachowuje się rozumnie

figury geometryczne:

- rozpoznaje i nazywa kształt koła, prostokąta, kwadratu, trójkąta w otoczeniu i na rysunkach
- projektuje szlaczki
- powiększa i pomniejsza figury geometryczne

liczenie:

- liczy w aspekcie kardynalnym bez odgórnego ustalania zakresu
- liczy w aspekcie porządkowym bez odgórnego ustalania zakresu
- przelicza różne obiekty
- odróżnia liczenie poprawne od błędnego
- liczy od danej liczby (w zakresie co najmniej 20)
- liczy wstecz (w zakresie co najmniej 20)
- porównuje liczebności dwóch zbiorów za pomocą wskazanych metod: przeliczania obiektów oraz łączenia obiektów w pary
- używa określeń: **tyle samo, więcej, mniej**
- poznaje liczby naturalne od 0 do 20 w aspekcie porządkowym, kardynalnym i symbolicznym
- wyodrębnia w liczbie dwucyfrowej (liczby drugiej dziesiątki) liczby dziesiątek i jedności, a w zapisie tej liczby cyfry dziesiątek i cyfry jedności
- rozkłada liczby w zakresie 20 na składniki
- odkrywa wiele kombinacji rozkładu danej liczby
- dostrzega związek liczby porządkowej z kardynalną
- porządkuje liczby z zakresu 0–20 od najmniejszej do największej i odwrotnie
- określa miejsce liczby w ciągu liczbowym (na chodniczku liczbowym)
- określa liczebności zbioru (bez kodowania w jak największym zakresie)
- porównuje liczby od 0 do 20
- dodaje i odejmuje na palcach i innych zbiorach zastępczych bez zapisywania działań (w zakresie dostępnym dzieciom)
- dolicza i odlicza na zbiorach zastępczych lub w myślach
- zapisuje działania arytmetyczne z zastosowaniem znaków: +, -, =
- dodaje i odejmuje w zakresie 20 z zapisywaniem obliczeń za pomocą cyfr i znaków działań matematycznych
- opisuje różne sytuacje językiem matematyki (np. sytuacje zabaw, czynności porządkowych, wycieczek)
- matematyzuje sytuacje konkretne, rozwiązując nieskomplikowane zadania z treścią na dodawanie i odejmowanie za pomocą symulacji na konkretach, rysunkach pomocniczych lub przez wykonywanie wyłącznie działań na liczbach
- zapisuje rozwiązanie zadania z treścią za pomocą cyfr i znaków działań matematycznych

pomiar:

- mierzy długości, posługując się np. linijką
- porównuje długości obiektów
- potrafi ważyć różne przedmioty
- różnicuje przedmioty cięższe, lżejsze
- wie, że towar w sklepie jest pakowany według wagi
- mierzy ilość płynów kubkiem i miarką litrową
- potrafi odczytać skróty, takich pojęć jak: **centymetr (cm), kilogram (kg), litr (l)**
- porównuje wyniki pomiarów
- nazywa dni tygodnia i miesiące roku
- orientuje się, do czego służy kalendarz, i potrafi z niego korzystać
- rozpoznaje czas na zegarze w takim zakresie, który pozwala mu orientować się mu w ramach czasowych szkolnych zajęć i obowiązków domowych

obliczenia pieniężne:

- rozpoznaje monety: 1 zł, 2 zł, 5 zł
- rozpoznaje monety: 1 gr, 2 gr, 5 gr, 10 gr, 20 gr

- rozpoznaje banknoty: 10 zł i 20 zł
- poznaje i stosuje pojęcie **cena towaru**
- wskazuje produkty droższe/ tańsze
- zna orientacyjną wartość podstawowych produktów i szacuje liczbę towarów możliwych do zakupu za określoną kwotę
- oblicza wartość zakupów (zakres obliczeń do 20 zł)
- wie, czym jest dług
- uświadamia sobie konieczność spłaty zaciągniętego zadłużenia

Zajęcia komputerowe

obsługa komputera:

- posługuje się komputerem w podstawowym zakresie
- uruchamia płyty z filmem lub animacją

wyszukiwanie i korzystanie z informacji:

- ogląda grafiki i animacje za pomocą różnych programów dostępnych w pracowni
- wykorzystuje określony program, aby obejrzeć zdjęcia w komputerze
- słucha muzyki, wykorzystując odpowiednie oprogramowanie

tworzenie tekstów i rysunków:

- pisze nieskomplikowane teksty za pomocą programu do edycji tekstu
- obsługuje nieskomplikowane programy graficzne

zagrożenia wynikające z korzystania z multimediów:

- korzysta z komputera tak, aby nie narażać własnego zdrowia
- stosuje się do ograniczeń korzystania z komputera/ internetu
- ma świadomość niebezpieczeństw czyhających na użytkowników internetu (np. anonimowość, bezkarność)

Zajęcia techniczne

wychowanie techniczne:

- zna urządzenia techniczne używane w gospodarstwie domowym

konstruowanie:

- konstruuje urządzenia techniczne z gotowych zestawów do montażu (np. modele mostów, modele samochodów, samolotów i statków)

bezpieczeństwo:

- zachowuje ostrożność podczas korzystania z urządzeń gospodarstwa domowego
- utrzymuje porządek wokół siebie: na swojej ławce, w szatni, w ogrodzie
- sprząta po sobie i pomaga innym w utrzymaniu porządku
- ma wiedzę na temat zasad bezpiecznego poruszania się na drogach (np. na autostradzie czy drodze rowerowej)
- ma wiedzę na temat zasad bezpiecznego korzystania ze środków komunikacji
- zna zagrożenia wynikające z niewłaściwego używania narzędzi i urządzeń technicznych
- zna zasady właściwego zachowania się w sytuacji wypadku (np. dostrzega konieczność powiadamiania dorosłych, wykazuje się znajomością numerów telefonów alarmowych)

Wychowanie fizyczne i edukacja zdrowotna

sprawność fizyczna:

- uczestniczy w zabawach i grach ruchowych
- rzuca i chwytą piłkę
- rzuca piłkę do celu
- rzuca piłkę na odległość
- toczy piłkę
- kozłuje piłkę
- pokonuje przeszkody naturalne i sztuczne
- wykonuje ćwiczenia równoważne

zdrowie i profilaktyka prozdrowotna:

- dba o swoje zdrowie
- orientuje się w zasadach zdrowego żywienia
- dostrzega związek między chorobą a leczeniem (np. poddaje się leczeniu, gdy zajdzie taka potrzeba)
- rozumie, dlaczego nie można samodzielnie zażywać lekarstw i stosować środków chemicznych
- dba o prawidłową postawę siedzenia w ławce, przy stole
- rozumie, że choroby są zagrożeniem dla zdrowia
- zapobiega chorobom dzięki: szczepieniom ochronnym, właściwemu sposobowi odżywiania się (istotna rola różnych produktów żywnościowych i systematycznego spożywania posiłków), aktywności fizycznej, przestrzeganiu higieny
- ma wiedzę na temat dzieci niepełnosprawnych
- wskazuje sposoby pomocy dzieciom niepełnosprawnym